

Investigating the Opinions of Preschool Teachers on Portfolio

Aslı Balcı¹ Fatma Tezel Şahin²

To cite this article:

Balcı, A. ve Tezel Şahin, F. (2021). Okul öncesi öğretmenlerinin portfolyoya ilişkin görüşlerinin incelenmesi. *e- Kafkas Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 8, 21-44. doi: 10.30900/kafkasegt.880423

Research article

Received: 15.02.2021

Accepted: 26.04.2021

Abstract

The main goal of the current study is to examine the opinions of preschool teachers on the portfolio. The study has been designed according to the basic qualitative analysis. The study group consists of 25 preschool teachers serving in preschool educational institutions affiliated with the Erzurum Provincial Directorate of National Education. A semi-structured interview form prepared by the researchers was used as a data collection tool in the study by taking expert opinions and conducting a comprehensive literature review. The collected data was analyzed by using an inductive approach. This study found that teachers generally find the training they received during their undergraduate study for preparing a portfolio superficial and they underline the family recognition form, child recognition form, and artwork most in the portfolio file, and although they played a more active role in the process of preparing a portfolio, children and families took a more passive role. Teachers reported various difficulties related to the portfolio preparation process, such as inability to find time, inability to maintain work, crowded classroom environment, and inability to ensure family participation. The portfolio was found to be effective by teachers in providing detailed information about the development of the child and ensuring that children can do self-assessment. But it was also emphasized by teachers that the portfolio is not an adequate tool alone in terms of recognizing and evaluating the child and is not used for its purpose. Teachers also stated that they need training in many subjects such as preparing portfolio content, using the portfolio effectively, and drawing meaningful conclusions from the portfolio.

Keywords: Preschool education, preschool teacher, child recognition and evaluation, portfolio

¹ Corresponding Author, Research Assistant, asli.balci@atauni.edu.tr, Atatürk University, Kazım Karabekir Education Faculty", Turkey.

² Professor, Gazi University, Gazi Educational Faculty, Turkey

Okul Öncesi Öğretmenlerinin Portfolyoya İlişkin Görüşlerinin İncelenmesi

Aslı Balcı¹ Fatma Tezel Şahin²

Atf:

Balcı, A. ve Tezel Şahin, F. (2021). Okul öncesi öğretmenlerinin portfolyoya ilişkin görüşlerinin incelenmesi. *e- Kafkas Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 8, 21-44. doi:10.30900/kafkasegt.880423

Araştırma Makalesi

Geliş Tarihi: 15.02.2021

Kabul Tarihi: 26.04.2021

Öz

Bu araştırma okul öncesi öğretmenlerinin portfolyoya ilişkin görüşlerini incelemek amacıyla yapılmıştır. Araştırma temel nitel araştırma modeline göre tasarlanmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu Erzurum İl Millî Eğitim Müdürlüğü'ne bağlı okul öncesi eğitim kurumlarında görev yapan 25 okul öncesi öğretmeni oluşturmuştur. Araştırmada veri toplama aracı olarak araştırmacılar tarafından alan yazın taraması yapılarak ve uzman görüşleri alınarak hazırlanan yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Araştırmadan elde edilen veriler tümevarımsal bir yöntemle analiz edilmiştir. Araştırma sonucunda öğretmenlerin portfolyo hazırlamaya ilişkin lisans eğitimi sürecinde aldıkları eğitimi yüzeysel buldukları, portfolyo dosyası içerisinde çocuk tanıma formu, sanat çalışmaları ve aileyi tanıma formlarına daha fazla vurgu yaptıkları, portfolyo hazırlama sürecinde kendileri daha aktif roller alırken çocukların ve ailelerin daha pasif roller aldıkları belirlenmiştir. Öğretmenler portfolyo hazırlama sürecine ilişkin olarak zaman bulamama, çalışmaları muhafaza edememe, kalabalık sınıf ortamı, aile katılımı sağlayamama gibi çeşitli zorluklar bildirmişlerdir. Portfolyo çocuğun gelişimi hakkında detaylı bilgi sağlaması ve çocukların öz değerlendirme yapabilmesini sağlaması açısından öğretmenler tarafından etkili bulunmuştur. Ancak portfolyonun çocuğu tanıma ve değerlendirme açısından tek başına yeterli bir araç olmadığı ve amacına uygun kullanılmadığı da öğretmenler tarafından vurgulanmıştır. Öğretmenler portfolyo içeriği hazırlayabilme, portfolyoyu etkili kullanabilme, portfolyodan anlamlı sonuçlar çıkarabilme gibi birçok konuda eğitime ihtiyaçları olduklarını belirtmişlerdir.

Anahtar Sözcükler: Okul öncesi eğitim, okul öncesi öğretmeni, çocuğu tanıma ve değerlendirme, portfolyo

¹ Sorumlu yazar, Araştırma Görevlisi, asli.balci@atauni.edu.tr, Atatürk Üniversitesi, Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi, Türkiye.

² Profesör Doktor, Gazi Üniversitesi, Gazi Eğitim Fakültesi, Türkiye.

Giriş

Erken çocukluk döneminde değerlendirme, çocukla ve çocuğun eğitim süreciyle ilgili karar almanın temelini oluşturan önemli bir süreçtir (Wortham, Barbour ve Desjean Perrotta, 1998). Değerlendirme çocukların öğrenme ve gelişimine ilişkin veri toplayarak öğretime ilişkin doğru kararlar verme amacıyla, elde edilen bilgileri düzenleyip yorumlama süreci olarak tanımlanabilir (Bredenkamp, 2015). Erken çocukluk döneminde değerlendirme öğretmenlere ve ailelere çocuğun gelişimi hakkında bilgi vermek, programı çocuğun gelişimsel ihtiyaçlarını karşılayacak şekilde uyarlamak, programın etkililiğini değerlendirmek ve özel eğitime ihtiyacı olan çocukları belirlemek amacıyla yapılır. Bu dönemde çocuklar devam eden bir süreç içerisinde, öğrenme sürecine katılırken değerlendirilmelidirler (Coppole ve Bredenkamp, 2009; Hughes ve Gullo, 2010). Yapılacak olan değerlendirmeler çocuğun bilişsel, sosyal-duygusal, dil vb. tüm gelişim alanlarını kapsayacak şekilde olmalı (Faber, 2020), çocuğa kendi ilerlemesi hakkında bilgi vermeli, çocuğu daha iyisini yapma konusunda motive etmeli ve çocuk için anlamlı olmalıdır (Fox, 2003). Bu sebeple erken çocukluk döneminde sonuç odaklı ve tek seferlik ölçümlere dayanan değerlendirme biçimleri yerine, süreci de ele alan ve çocuğa yönelik çok yönlü bir görünüm sağlayan değerlendirme biçimleri kullanılmalıdır (Hughes ve Gullo, 2010; Wortham, Barbour ve Desjean Perrotta, 1998).

Çocukların gelişimlerini değerlendirmek için kullanılan farklı değerlendirme yaklaşımları bulunmaktadır. Bu yaklaşımlar formal, informal ve alternatif değerlendirme olmak üzere üç grupta incelenmektedir (Gullo, 2005).

Formal değerlendirmeler genellikle standart testler yoluyla yapılmaktadır. Standart testler puanlama ve uygulama ölçütleri önceden belirlenen ve aynı koşullar altında, aynı işi yapan tüm çocukların aynı şartlar ile değerlendirildiği testlerdir (McAfee ve Leong, 2012; Tunçeli ve Zembat, 2017). Informal değerlendirmeler gözlem, görüşme, derecelendirme ölçekleri, rubrik ve çalışma örnekleri gibi standart olmayan teknikler kullanılarak yapılan değerlendirmeleri kapsamaktadır (McAfee ve Leong, 2012). Alternatif değerlendirme ise değerlendirmeyle sınıf içi çalışmaları birleştirildiği hem çocukların hem de öğretmenlerin değerlendirme sürecine katılımının sağlandığı değerlendirmelerdir (Gullo, 2005). Portfolyo değerlendirme alternatif değerlendirmenin en bilinenlerindedir (Işıkoğlu Erdoğan ve Canbeldek, 2017).

Portfolyolar çocukların bir veya daha fazla alandaki gelişimini, yeteneklerini, çabasını ve başarısını sergileyen amaca yönelik olan ve sistematik olarak toplanan çalışma koleksiyonu olarak tanımlanır (Arter ve Spandel, 1992; MacIsaac ve Jackson, 1994; MEB, 2006; Mindes vd., 1996; Nilsen, 1997; Paulson, Paulson ve Mayer, 1991; Seitz ve Bartholomew, 2008; Tuğrul, 2003). McAfee ve Leong (2001) portfolyoların çocuğun başlangıçtaki durumunu ve gelişimini belirleme, eğitim ortamında kullanabilecek stratejileri belirleme, aileye ve çocukla ilgili diğer kişilere çocuk hakkında bilgi verme amacıyla hazırlandığını vurgulamışlardır. Portfolyolar çocukların kendi öğrenmelerini yansıtmaları, öz değerlendirme yapmaları ve kendi öğrenmelerini yansıtmaları açısından değerli bir araç olarak görülmektedir (Knauf, 2017; Seitz ve Bartholomew, 2008). Portfolyo düzenlemede çocuk seçim yaparken seçenekleri eleme, karar verme, neden-sonuç ilişkilerini somut bir şekilde örnekleme, kararlarının sonuçlarını kabul etme, ayrıntılara odaklanma gibi becerilerini de geliştirir (Işıkoğlu Erdoğan ve Canbeldek, 2017; MEB, 2006).

Çocuğu değerlendirmede önemli bir araç olarak görülen portfolyoların birçok avantajının yanı sıra dezavantajları da bulunmaktadır. Portfolyoların güvenilirliğinin ve karşılaştırılabilirliğinin düşük olması, zaman, işgücü vb. açıdan maliyetli olması, özellikle kalabalık sınıflarda uygulamanın zor olması ve doğru bir şekilde uygulanması için belirli bir bilgi birikimi gerektirmesi gibi durumlar (Kan, 2007; Özen, 2011) erken çocukluk döneminde portfolyonun öğretmenler tarafından kullanımını sınırlandırmaktadır.

Okul öncesi dönemde uygulanan eğitim programı ve değerlendirme birbirinin ayrılmaz birer parçasıdır. Bu sebeple okul öncesi öğretmenlerinin çocuğu tanıma ve değerlendirmede kritik rolleri bulunmaktadır (Gözüm, Güngör ve Özen Altınkaynak, 2021). Nitekim okul öncesi eğitim programları ve ilgili yönetmeliklerin okul öncesi öğretmenlerine çocuğu tanıma ve değerlendirme süreci ile ilgili önemli görev ve sorumluluklar yüklediği de görülmektedir. Milli Eğitim Bakanlığı (2013) 36-72 Aylık

Çocuklar için Okul Öncesi Eğitim Programı'nda gelişim dosyası (portfolyo) oluşturulmasının gerekliliği belirtilmiş ve portfolyonun "portfolyo paylaşım günü" adı altında eğitim-öğretim yılı sonunda ailelerle paylaşılması öngörülmüştür (MEB, 2013).

Bu sebeple programın uygulayıcısı olan okul öncesi öğretmenlerinin portfolyo hazırlama sürecini onların görüşleri doğrultusunda değerlendirmek önemli olarak görülmektedir. Bu araştırma okul öncesi öğretmenlerinin portfolyoya ilişkin görüşlerini incelemek amacıyla yapılmıştır. Bu temel amaç doğrultusunda öğretmenlerin portfolyo hazırlamaya ilişkin mevcut durumları, portfolyo uygulama süreçlerinin nasıl olduğu, portfolyonun etkileri hakkında neler düşündükleri ve sürece ilişkin önerilerini belirlemek amaçlanmıştır.

Yöntem

Araştırmanın bu bölümünde araştırmanın modeli, çalışma grubu, veri toplama araçları, verilerin toplanması ve verilerin analizi ile ilgili bilgilere yer verilmiştir.

Araştırma Modeli

Okul öncesi öğretmenlerinin portfolyo hakkındaki görüşlerinin incelenmesi amacıyla yapılan bu araştırma temel nitel araştırma modelinde tasarlanmıştır. Temel nitel araştırmalar bireylerin yaşamlarını nasıl yorumladığının, dünyalarını nasıl inşa ettiklerinin ve deneyimlerine ne anlam kattıklarının incelendiği araştırmalardır. Temel nitel araştırmalarda veriler görüşme, gözlem veya doküman analizi yoluyla toplanır (Merriam, 2013). Bu doğrultuda araştırma görüşme tekniği kullanılarak gerçekleştirilmiştir.

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu Erzurum İl Milli Eğitim Müdürlüğü'ne bağlı okul öncesi eğitim kurumlarında görev yapan 25 okul öncesi öğretmeni oluşturmuştur. Çalışma grubunun belirlenmesinde amaçlı örnekleme yöntemlerinden ölçüt örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Ölçüt örnekleme örneklemin problemle ilgili olarak belirlenen niteliklere sahip kişiler, olaylar, nesnelere ya da durumlardan oluşturulmasıdır (Büyüköztürk, Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2014). Bu araştırmada çalışma grubunun oluşturulmasında kullanılan ölçüt, öğretmenlerin eğitim-öğretim sürecinde düzenli olarak çocuklara yönelik portfolyo dosyası hazırlaması olarak belirlenmiştir.

Çalışma grubunun özellikleri incelendiğinde öğretmenlerin cinsiyetlerinin kadın (n=24) ve erkek (n=1) olarak dağılım gösterdiği, öğretmenlerin tamamının lisans mezunu (n=25) olduğu; mesleki deneyimlerinin 1-5 yıl (n=7), 6-10 yıl (n=9) ve 11-15 yıl (n=9) arasında değişim gösterdiği belirlenmiştir.

Veri Toplama Araçları

Araştırmada veri toplama aracı olarak araştırmacılar tarafından hazırlanan yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Formun hazırlanma sürecinde öncelikle alan yazın incelenmiş ve araştırma problemine bağlı olarak soru havuzu oluşturulmuştur. Hazırlanan soruların kapsam geçerliğinin sağlanması amacıyla okul öncesi eğitim alanından üç uzmanın görüşlerine başvurulmuştur. Uzmanlardan alınan geri bildirimler doğrultusunda bazı sorular değiştirilmiş bazı sorular ise amaca hizmet etmediği gerekçesiyle kapsam dışı bırakılmıştır. Daha sonra hazırlanan soruların anlaşılabilirliğini ve uygulanabilirliğini belirlemek amacıyla çalışma grubunun dışında yer alan üç okul öncesi öğretmeniyle pilot görüşmeler yapılmıştır. Yapılan pilot görüşmeler doğrultusunda bazı soruların daha açık ifade edilmesi gerektiği görülmüş ve bu yönde düzeltmeler yapılarak görüşme formuna son şekli verilmiştir.

Verilerin Toplanması

Araştırma sürecinde Atatürk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Birim Etik Kurulu'ndan (31.12.2020 tarih/ 15/16 sayılı karar) etik kurul onay belgesi alınmıştır. Araştırma verileri telefon görüşmesi yoluyla toplanmıştır. Bu süreçte öncelikli olarak öğretmenlere araştırmanın amacı hakkında bilgi verilmiş ve uygun oldukları gün ve saat için randevu talebinde bulunulmuştur. Öğretmenler randevu verdikleri tarih ve saatte telefonla aranarak görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Görüşme öncesinde öğretmenlerden ses kaydı alınmasına yönelik izin talebinde bulunulmuş, izin veren öğretmenlerden ses kaydı alınmış, izin

vermeyen öğretmenlerin verdiği cevaplar görüşmeci tarafından görüşme formuna kaydedilmiştir. Her bir görüşme yaklaşık olarak 20 dakika sürmüştür.

Verilerin Analizi

Verilerin analiz edilmesinde öncelikli olarak ses kayıtları ve görüşme formları transkript edilerek yazılı formata dönüştürülmüştür. Elde edilen veriler Miles-Huberman modeline dayalı olarak tümevarımsal bir yöntemle analiz edilmiştir. Miles-Huberman modelinde nitel analiz verilerin azaltılması, verilerin gösterimi, sonuçları ortaya koyma ve doğrulama olmak üzere üç aşamadan oluşmaktadır. Verilerin azaltılması aşaması elde edilen verilerin kodlanması ve temalaştırılmasını da içeren özetleme aşamasıdır. Verilerin gösterimi aşaması toplanan verilerin düzenlenmesi ve yoğunlaştırılması aşamasıdır. Son aşama olan sonuçları ortaya koyma ve doğrulama aşaması nedensel ilişkilerin ve önermelerin geliştirildiği ve geçerlik bakımından test edildiği aşamadır (Baltacı, 2017; Miles ve Huberman, 2016). Bu doğrultuda elde edilen veriler öncelikle incelenmiş, anlamlı birimlere ayrılmış ve kodlanarak özetlenmiştir. Daha sonra benzer kodlar anlamlı bir biçimde bir araya getirilerek ortak kategoriler altında toplanmıştır. Son olarak birbiriyle ilişkili olan kategoriler aynı tema altında birleştirilerek ele alınmıştır. Bu süreçte veriler hem araştırmacılar hem de araştırma dışında bir akademisyen tarafından ayrı ayrı incelenmiştir. Verilerin ortak kategoriler altında toplanma durumu tartışılmış ve Miles ve Huberman'ın (2016) güvenilirlik formülü (Güvenirlik=Görüş Birliği/ (Görüş Birliği + Görüş Ayrılığı)) kullanılmıştır. Yapılan hesaplama sonucunda analizin güvenilirliği %91 olarak hesaplanmıştır.

Bulgular

Araştırma bulguları “mevcut durum”, “portfolyo uygulama süreci”, “portfolyonun etkileri” ve “öneriler” olmak üzere dört farklı tema altında toplanmıştır. Bu temalara ve bu temalar altında toplanan bilgilere aşağıda yer verilmiştir:

I. Tema: Mevcut Durum

Araştırmanın I. teması “mevcut durum” olarak belirlenmiş ve bu tema altında öğretmenlerin portfolyoya ilişkin eğitim alma durumları ve aldıkları eğitimin niteliğine yönelik bilgilere yer verilmiştir.

Tablo 1.

Portfolyoya İlişkin Eğitim Alma Durumu ve Alınan Eğitimin Niteliği

Kategoriler	f
Lisans Eğitimi-Yüzeysel Bulma	10
Lisans Eğitimi-Verimli Bulma	2
Özel Kurs-Seminer-Verimli Bulma	2
Hizmet İçi Eğitim-Verimli Bulma	1
Eğitim Almama	12

Tablo 1'e göre, öğretmenler portfolyoya ilişkin “Lisans Eğitimi” (f=12), “Özel Kurs-Seminer” (f=2) ve “Hizmet İçi Eğitim” (f=1) sürecinde eğitim aldıklarını belirtmişlerdir. Lisans eğitimi sürecinde portfolyoya ilişkin eğitim aldığını belirten öğretmenlerin önemli bir kısmı bu eğitimleri yüzeysel bulurken (f=10), Özel Kurs-Seminer” ve “Hizmet İçi Eğitim” sürecinde alan öğretmenler verilen eğitimleri verimli bulmuştur. Öğretmenlerin önemli bir kısmı ise (f=12) portfolyoya ilişkin herhangi bir eğitim almadıklarını belirtmiştir. Bazı öğretmenlerin verdiği ifadeler aşağıda yer verilmiştir:

“2012 sistem değişikliğinde seminerde değinildi. İlçe seminerinde. Evet, faydalı oldu. Öğrenci dosyasına benzetmişlerdi ve ileriki yıllarda da kullanabileceğim önemli bir uygulama olduğunu söylemişlerdi.” (Ö1)

“Derste adı geçmişti sadece.” (Ö9)

“Aldığım bir kursta bu konuda bilgiler verildi. Onların oldukça faydalı olduğunu düşünüyorum” (Ö19)

II. Tema: Portfolyo Uygulama Süreci

Araştırmanın II. teması “portfolyo uygulama süreci” olarak belirlenmiştir. Bu tema altında öğretmenlerin portfolyo dosyası içinde yer verdikleri ürünlere, portfolyo hazırlama sürecinde dikkat ettikleri hususlara, portfolyo hazırlama sürecinde alınan rollere, portfolyo hazırlama sürecinde yaşanan zorluklara, portfolyo dosyasında zorlanılan içeriklere, portfolyodan anlamlı sonuç çıkarabilme ve portfolyo paylaşım günü düzenleme durumuna ilişkin bilgiler yer almaktadır.

Tablo 2.

Portfolyo Dosyası İçerisinde Yer Verilen Ürünler

Kategoriler	f
Çocuk Tanıma Formu	17
Sanat Çalışmaları	14
Aile Tanıma Formu	13
Her Bir Gelişim Alanına Yönelik Çalışma Örnekleri	8
Çocuğa Özgü Deneyimler	4
Gelişim Gözlem Formu-Gelişim Kontrol Listesi	4
Çocuğun Fotoğrafları	3
Çocuğun Seçtiği Çalışmalar	3
Çocukla Yapılan Görüşmeler (sevdiği sevmediği şeyler, sorulara verdiği ilginç cevaplar vb.)	3
Ev Ziyareti Gözlem Formu	2
Aile Görüşme Formu	2
Çocuğun Videoları	2
Evde Yapılan Çalışma Örnekleri	2
Aile Katılım Tercih Formu- Aile Eğitimi İhtiyaç Belirleme Formu	2
Çocuğun İlgi Alanlarına İlişkin Bilgiler	1
Sosyal Medya İzin Formu	1

Tablo 2’ye göre, öğretmenler hazırladıkları portfolyo dosyası içerisinde “Çocuk Tanıma Formu” (f=17), “Sanat Çalışmaları” (f=14), “Aile Tanıma Formu” (f=13), “Her Bir Gelişim Alanına Yönelik Çalışma Örnekleri” (f=8), “Çocuğa Özgü Deneyimler” (f=4), “Gelişim Gözlem Formu-Gelişim Kontrol Listesi” (f=4), “Çocuğun Fotoğrafları” (f=3), “Çocuğun Seçtiği Çalışmalar” (f=3), “Çocukla Yapılan Görüşmeler (sevdiği sevmediği şeyler, sorulara verdiği ilginç cevaplar vb.)” (f=3), “Ev Ziyareti Gözlem Formu” (f=2), “Aile Görüşme Formu” (f=2), “Çocuğun Videoları” (f=2), “Evde Yapılan Çalışma Örnekleri” (f=2), “Aile Katılım Tercih Formu- Aile Eğitimi İhtiyaç Belirleme Formu” (f=2), “Çocuğun İlgi Alanlarına İlişkin Bilgiler” (f=1), “Sosyal Medya İzin Formu” (f=1) ve “Gelişim Kontrol Listesine” (f=1) yer verdiklerini ifade ettikleri görülmüştür. Bazı öğretmenlerin verdiği ifadelere aşağıda yer verilmiştir:

“Çocukla ve ailesiyle ilgili bilgiler, çocuğun bütün gelişim alanlarıyla ilgili etkinlikler veya ürünlerine yer veriyorum.” (Ö14)

“Genellikle kesme yapıştırma çalışmaları, çocuğun seçtiği etkinlikler, boyama vb. kişisel bilgilere yer alıyor.” (Ö17)

“Çocuğun hangi alanda iyi olduğunu, kötü olduğunu yazdığımız gözlem formları, veli bilgi formu, çocuğun yaptığı etkinlikler.” (Ö25)

Tablo 3.

Portfolyo Hazırlama Sürecinde Dikkat Edilen Hususlar

Kategoriler	f
Çocuğun Gelişimi Hakkında Bilgi Verecek Anlamlı Çalışmalara Yer Verme	7
Çocuğun Yaş ve Gelişim Seviyesine Göre Hazırlama	6
Çocuğun Güçlü Yönlerine Vurgu Yapan Çalışmalara Yer Verme	5
Çocuğa Özgü Çalışmalara Yer Verme	4
Her Gelişim Alanından Çalışmalara Yer Verme	3
Çocuğun Zayıf Yönlerine Vurgu Yapan Çalışmalara Yer Verme	2
Çocuğun Seçtiği Çalışmalara Yer Verme	2
Aile ile Yapılan Çalışmalara Yer Verme	1
Farklı Zaman Dilimlerinde Aynı Çalışmalara Yer Verme	1

Tablo 3'e göre, öğretmenler portfolyo dosyası hazırlarken "Çocuğun Gelişimi Hakkında Bilgi Verecek Anlamlı Çalışmalara Yer Verme" (f=7), "Çocuğun Yaş ve Gelişim Seviyesine Göre Hazırlama" (f=6), "Çocuğun Güçlü Yönlerine Vurgu Yapan Çalışmalara Yer Verme" (f=5), "Çocuğa Özgü Çalışmalara Yer Verme" (f=3), "Her Gelişim Alanından Çalışmalara Yer Verme" (f=3), "Çocuğun Zayıf Yönlerine Vurgu Yapan Çalışmalara Yer Verme" (f=2), "Çocuğun Seçtiği Çalışmalara Yer Verme" (f=2), "Aile ile Yapılan Çalışmalara Yer Verme" (f=1) ve "Farklı Zaman Dilimlerinde Aynı Çalışmalara Yer Vermeye" (f=1) dikkat ettikleri yönünde görüş bildirdikleri görülmüştür. Bazı öğretmenlerin verdiği ifadeler aşağıda yer verilmiştir:

"Her alandan birer tane koymaya çalışıyorum. Özgün resimlerini dosyaya koyuyorum. Çocuk hakkında bilgi verecek, çocuğu tanıyacağımız ürünler koyuyorum." (Ö1)

"Bütün etkinliklerden eşit olarak koymaya dikkat ediyorum. Baş orta ve sonda almaya dikkat ediyorum." (Ö7)

"Çocuğun portfolyo dosyasına sadece iyi çalışmalarını eklemek sağlıklı bir çalışma oluşturmayacağından hem iyi hem kötü çalışmalara yer veriyorum." (Ö9)

Tablo 4.

Portfolyo Hazırlama Sürecinde Alınan Roller

Alınan Roller	Kategoriler	f
Öğretmenin Rolü	Portfolyo Dosyasını Hazırlama	9
	Portfolyoya Ürün Seçmede Çocuğa Rehber Olma	7
	Portfolyoya Anlamlı Ürün Seçme	5
	Portfolyo Dosyasını-Çocuğun Gelişimini Değerlendirme	5
	Çocuğa Yönelik Gözlem Yapma	3
	Öz Değerlendirme Yapma	2
	Portfolyo Paylaşım Günü Düzenleme	1
Çocuğun Rolü	Öğretmen Tarafından Verilen Etkinlikleri Yapma	16
	Portfolyoya Ürün Seçme	6
	Öz Değerlendirme Yapma	3
	Portfolyo Paylaşım Gününde Portfolyosunu Sunma	1
	Rol Almama	2
Ailenin Rolü	Eve Gönderilen Formları Doldurma	8
	Portfolyo Dosyasını Değerlendirme	6
	Portfolyo Dosyasını Hazırlamada Öğretmene Destek Olma	5
	Portfolyo Paylaşım Gününe Katılma	2
	Çocuğun Gelişimi Hakkında Bilgi Sahibi Olma	2
	Rol Almama	2

Tablo 4'e göre, öğretmenler portfolyo hazırlama sürecinde "Portfolyo Dosyasını Hazırlama" (f=9), "Portfolyoya Ürün Seçmede Çocuğa Rehber Olma" (f=7), "Portfolyoya Anlamlı Ürün Seçme" (f=5), "Portfolyo Dosyasını-Çocuğun Gelişimini Değerlendirme" (f=5), "Çocuğa Yönelik Gözlem Yapma" (f=3), "Öz Değerlendirme Yapma" (f=2), "Portfolyo Paylaşım Günü Düzenleme" (f=2) gibi roller aldıklarını belirtmişlerdir. Öğretmenler çocukların aldıkları rollere ilişkin "Öğretmen Tarafından Verilen Etkinlikleri Yapma" (f=16), "Portfolyoya Ürün Seçme" (f=6), "Öz Değerlendirme Yapma" (f=3), "Portfolyo Paylaşım Gününde Portfolyosunu Sunma" (f=1) yönünde görüş bildirirken 2 öğretmen çocukların süreç içerisinde herhangi bir rol almadıklarını belirtmişlerdir. Öğretmenler ailelerin aldıkları rollere ilişkin olarak ise "Eve Gönderilen Formları Doldurma" (f=8), "Portfolyo Dosyasını Değerlendirme" (f=6), "Portfolyo Dosyasını Hazırlamada Öğretmene Destek Olma" (f=5), "Portfolyo Paylaşım Gününe Katılma" (f=2) ve "Çocuğun Gelişimi Hakkında Bilgi Sahibi Olma" (f=2) gibi roller belirtmiş, iki öğretmen ise ailelerin herhangi bir rol almadığını bildirmiştir. Bazı öğretmenlerin verdiği ifadeler aşağıda yer verilmiştir:

"Öğretmen çocuğa portfolyo hazırlamada rehberlik eder. Çocuk portfolyo hazırlama sürecinde karar vererek portfolyosunu kendi oluşturur. Veli ise çocuğun gelişimini portfolyo aracılığı ile izleme fırsatı bulur." (Ö8)

"Çocuk etkinliği yapıyor. Veli sunum gününe geliyor. Öğretmen süreci takip edip değerlendirme yapıyor." (Ö18)

“En önemli rol öğretmenindir. İçeriği belirler. Veli formları doldurur. Çocuk pek fazla rol almıyor.” (Ö21)

Tablo 5.

Portfolyo Hazırlama Sürecinde Yaşanılan Zorluklar

Yaşanılan Zorluklar	Kategoriler	f	
Öğretmenin Yaşadığı Zorluklar	Çocuğa Özgü-Bireysel Dosya Hazırlama	6	
	Zaman Alma	5	
	Sürekli Gözlem Yapma Gerekliliği	4	
	Çalışma Örneklerini Muhafaza Etme	3	
	Aile Katılımını Sağlama	3	
	Sistemik ve Planlı Olma Gerekliliği	3	
	Anlamlı Çalışma Örneği Seçme	2	
	Objektif Değerlendirme Yapma	1	
	Kalabalık Sınıf Ortamı	1	
	Zorluk Yaşamama	4	
	Çocuğun Yaşadığı Zorluklar	Portfolyoya Uygun Çalışma Örneği Seçme	6
		Çocuğun Arkadaşlarıyla Kendini Kıyaslaması- Yetersiz Hissetmesi	5
		Soyut Çalışmalarda Zorlanma	2
Okula Düzenli Devam Etme		1	
Zorluk Yaşamama		12	

Tablo 5'e göre, öğretmenler portfolyo hazırlama sürecinde “Çocuğa Özgü-Bireysel Dosya Hazırlama” (f=6), “Zaman Alma” (f=5), “Sürekli Gözlem Yapma Gerekliliği” (f=4), “Çalışma Örneklerini Muhafaza Etme” (f=3), “Aile Katılımını Sağlama” (f=3), “Sistemik ve Planlı Olma Gerekliliği” (f=3), “Anlamlı Çalışma Örneği Seçme” (f=2), “Objektif Değerlendirme Yapma” (f=1) ve “Kalabalık Sınıf Ortamı” (f=1) gibi nedenlerle zorluk yaşadıklarını belirtmiştir. Bazı öğretmenler portfolyo sürecinde çocukların herhangi bir zorluk yaşamadıklarını belirtmelerine karşın çocukların zorluk yaşadığını düşünen öğretmenler bu zorlukları “Portfolyoya Uygun Çalışma Örneği Seçme” (f=6), “Çocuğun Arkadaşlarıyla Kendini Kıyaslaması- Yetersiz Hissetmesi” (f=5), “Soyut Çalışmalarda Zorlanma” (f=2) ve “Okula Düzenli Devam Etme” (f=1) olarak belirtmişlerdir. Öğretmenlerin verdiği örnek ifadelerle aşağıda yer verilmiştir:

“Ben ve çocuklar uygun ürün seçmede zorlanıyoruz.” (Ö10)

“Bireysel farklar olduğu için portfolyoyu her çocuğa tek tek hazırlamak zor oluyor. Çocuk açısından düzeyleri farklı olduğu için zorlanıyorlar.” (Ö12)

“Çocuk bazen okula gelmiyor ve yapamıyor etkinliği, gözden kaçıyor. Sınıf kalabalıkça hepsine yetişmek zor oluyor. Detaya inemiyorum.” (Ö22)

Tablo 6.

Portfolyo Dosyası Hazırlarken Zorlanma Durumu ve Zorlanılan İçerikler

İçerik	Hazırlamada Zorlanma Durumu	f	Kategoriler	f
Zorlanma	Zorlanma	18	Gelişim Gözlem Raporu Hazırlama	8
			Aileyle ilgili İçerik Hazırlama	3
			Bilişsel Gelişimi Yansıtan Çalışma Örneği Toplama	2
			Çocuğa Özgü Çalışma Örnekleri Toplama	1
			Sosyal ve Duygusal Gelişimi Yansıtan Çalışma Örneği Toplama	1
			Anekdor Kaydı Tutma	1
			Sanatsal Gelişimi Yansıtan Çalışma Örneği Toplama	1
			Bilimsel Gelişimi Yansıtan Çalışma Örneği Toplama	1
			Dönem Başlarında Çalışma Örneği Toplama	1
			Uygun Çalışma Örneği Seçme	1
Zorlanmama	Zorlanmama	7	Hazır Portfolyo Kullanma	7

Tablo 6'ya göre, öğretmenlerin portfolyo dosyası içeriğinde “Gelişim Gözlem Raporu Hazırlama” (f=8), “Aileyle ilgili İçerik Hazırlama” (f=3), “Bilişsel Gelişimi Yansıtan Çalışma Örneği Toplama” (f=2), “Çocuğa Özgü Çalışma Örnekleri Toplama” (f=1), “Sosyal ve Duygusal Gelişimi Yansıtan Çalışma Örneği Toplama” (f=1), “Anekdot Kaydı Tutma” (f=1), “Sanatsal Gelişimi Yansıtan Çalışma Örneği Toplama” (f=1), “Bilimsel Gelişimi Yansıtan Çalışma Örneği Toplama” (f=1), “Dönem Başlarında Çalışma Örneği Toplama” (f=1) ve “ Uygun Çalışma Örneği Seçmede” (f=1) zorlandıkları yönünde görüş bildirdikleri görülmüştür. Bazı öğretmenler ise hazır portfolyo kullanmaları nedeniyle portfolyo dosyası hazırlarken herhangi bir içerikte zorlanmadıklarını ifade etmişlerdir. Öğretmenlerin verdiği örnek ifadelere aşağıda yer verilmiştir:

“En çok aile ile ilgili olan içerik hazırlanırken zorluk yaşıyor.” (Ö8)

“Bilişsel alanı yansıtacak etkinlik bulmakta zorlanıyorum.” (Ö11)

“Gözlem fazla zaman alıyor. Kalabalık sınıflarda zor oluyor.” (Ö16)

“Hazır kullandığım için zorlanmıyorum.” (Ö25)

Tablo 7.

Portfolyodan Anlamli Sonuç Çıkarabilme Durumu

Anlamli Sonuç Çıkarabilme Durumu	f	Kategoriler	f
Anlamli SonuçÇıkarabilme	2	Çocuğun Yaptığı Ürünleri Genel Olarak İnceleme	15
		Çocuğun İlk ve Son Yaptığı Ürünleri Karşılaştırma	9
		Çocuğun Her Bir Gelişim Alanına Yönelik Ürünlerini İnceleme	3
		Çocuğun Portfolyoyu Sunmasını Sağlama	2
		Ailenin Doldurduğu Formları İnceleme	2
Anlamli Sonuç Çıkaramama	4		

Tablo 7'e göre, öğretmenlerin “Çocuğun Yaptığı Ürünleri Genel Olarak İnceleme” (f=15), “Çocuğun İlk ve Son Yaptığı Ürünleri Karşılaştırma” (f=9), “Çocuğun Her Bir Gelişim Alanına Yönelik Ürünlerini İnceleme” (f=3), “Çocuğun Portfolyoyu Sunmasını Sağlama” (f=2) ve “Ailenin Doldurduğu Formları İnceleme” (f=2) gibi yollar izleyerek portfolyodan anlamli sonuç çıkarabildiklerini ifade ettikleri görülmüştür. Bazı öğretmenler ise portfolyodan anlamli sonuç çıkaramadıklarını belirtmişlerdir. Öğretmenlerin verdiği örnek ifadelere aşağıda yer verilmiştir:

“Sene boyu yapılan tüm etkinliklere bakarak anlamli sonuçlar çıkarabiliyorum.” (Ö3)

“Evet. Ailenin doldurduğu formlar çok bilgilendirici oluyor. Öncesi ve sonrasına bakıp farkı görüyorum.” (Ö11)

“Evet. Unutmamak için depoluyoruz. Baştaki etkinliklerle sondaki etkinlikler arasındaki farktan anlamli sonuç çıkarabiliyoruz. Daha iyi kesebiliyor gibi.” (Ö19)

Tablo 8.

Portfolyo Paylaşım Günü Düzenleme Durumu

Kategoriler	f
Düzenlememe	17
Düzenleme	8

Tablo 8'e göre, öğretmenlerin çoğunluğunun (f=17) portfolyo paylaşım günü düzenlemediği, bazı öğretmenlerin (f=8) ise düzenlediği belirlenmiştir. Öğretmenlerin verdiği örnek ifadelere aşağıda yer verilmiştir:

“Dönem sonlarında velileri davet ederek çocuklar sunumlarını ailesine yapıyor.” (Ö14)

“Sene sonunda veli toplantısıyla birlikte yaparım.” (Ö25)

III. Tema: Portfolyonun Etkileri

Araştırmanın III. teması “portfolyonun etkileri” olarak belirlenmiştir. Bu tema altında, portfolyonun öğretmen ve çocuk üzerindeki etkileri ile çocuğu tanıma ve değerlendirmede portfolyonun etkilerine yönelik bilgilere yer verilmiştir.

Tablo 9.
Portfolyonun Öğretmen ve Çocuk Üzerindeki Etkileri

Öğretmen ve Çocuk Üzerindeki Etkileri	Kategoriler	f
Öğretmen Üzerindeki Etkileri	Çocuğun Gelişimi Hakkında Detaylı Bilgi Sağlama	20
	Çocuğa Yönelik Bireysel Plan Hazırlama	4
	Çocuğun Gelişimini Kayıt Etme	4
	Aileye Çocuğun Gelişimi Hakkında Bilgi Verme	4
	Çok Boyutlu Değerlendirme Sağlama	3
	Öz Değerlendirme Yapma	3
	İleriki Öğretim Kademelerindeki Öğretmenlere Bilgi Verme	2
	Çocuğun Ailesi Hakkında Detaylı Bilgi Sağlama	1
	Çocuğu Değerlendirmede Sistematiik Olma	1
	Çocuğu Değerlendirmede Somut Veri Sağlama	1
	Çocuğun İhtiyaçları Hakkında Bilgi Sağlama	1
	Çocuğun İlgi-Yetenekleri Hakkında Bilgi Sağlama	1
	Eğitimde Verimi Arttırma	1
	Etkisi Yok	1
Çocuk Üzerindeki Etkileri	Çocuğun Öz Değerlendirme Yapmasını Sağlama	16
	Çocuğun Kendini İfade Etmesini Sağlama	3
	Çocuğun Özsaygısını Geliştirme	3
	Çocuğun Karar Verme Becerisini Geliştirme	2
	Çocuğun Gelişimini Destekleme	2
	Çocuğun Sosyal Becerilerini Geliştirme	2
	Çocuğa Değerli-Özel Olduğunu Hissettirme	2
	Çocuğun Özgüvenini Geliştirme	2
	Çocukta Sorumluluk Duygusunu Geliştirme	1
	Çocuğa İleriki Öğretim Kademelerinde Yardımcı Olma	1
	Etkisi yok	3

Tablo 9’a göre, öğretmenler genel olarak portfolyonun öğretmen ve çocuk üzerindeki olumlu etkilerinden bahsetmişlerdir. Portfolyonun öğretmen üzerindeki etkilerine ilişkin olarak “Çocuğun Gelişimi Hakkında Detaylı Bilgi Sağlama” (f=20), “Çocuğa Yönelik Bireysel Plan Hazırlama” (f=4), “Çocuğun Gelişimi Kayıt Etme” (f=4), “Aileye Çocuğun Gelişimi Hakkında Bilgi Verme” (f=4), “Çok Boyutlu Değerlendirme Sağlama” (f=3), “Öz Değerlendirme Yapma” (f=3), “İleriki Öğretim Kademelerindeki Öğretmenlere Bilgi Verme” (f=2), “Çocuğun Ailesi Hakkında Detaylı Bilgi Sağlama” (f=1), “Çocuğu Değerlendirmede Sistematiik Olma” (f=1), “Çocuğu Değerlendirmede Somut Veri Sağlama” (f=1), “Çocuğun İhtiyaçları Hakkında Bilgi Sağlama” (f=1), “Çocuğun İlgi-Yetenekleri Hakkında Bilgi Sağlama” (f=1) ve “Eğitimde Verimi Arttırma” (f=1) gibi görüş bildirmişlerdir. Buna karşın portfolyonun öğretmen üzerinde herhangi bir etkisi olmadığını belirten öğretmenin de olduğu görülmüştür.

Öğretmenler portfolyonun çocuklar üzerindeki etkilerine ilişkin olarak “Çocuğun Öz Değerlendirme Yapmasını Sağlama” (f=16), “Çocuğun Kendini İfade Etmesini Sağlama” (f=3), “Çocuğun Özsaygısını Geliştirme” (f=3), “Çocuğun Karar Verme Becerisini Geliştirme” (f=2), “Çocuğun Gelişimini Destekleme” (f=2), “Çocuğun Sosyal Becerilerini Geliştirme” (f=2), “Çocuğa Değerli-Özel Olduğunu Hissettirme” (f=2), “Çocuğun Özgüvenini Geliştirme” (f=2), “Çocukta Sorumluluk Duygusunu Geliştirme” (f=1) ve “Çocuğa İleriki Öğretim Kademelerinde Yardımcı Olma” (f=1) yönünde görüş bildirmişlerdir. Bazı öğretmenler ise portfolyonun çocuklar üzerinde herhangi bir etkisinin olmadığını belirtmiştir. Öğretmenlerin verdiği örnek ifadelerle aşağıda yer verilmiştir:

“Çocuk portfolyo dosyasının sunumunu yaparken kendine olan güveni artırıyor, seçme ve karar verme becerisini geliştiriyor. Öğretmen açısından, çocuğun zaman içindeki gelişimini daha iyi gözlemlemesini sağlıyor.” (Ö8)

“Öğretmen çocuğun nerede başlayıp nerede bitirdiğini yani gelişimini görüyor. Çocuk da kendindeki değişimi görebiliyor.” (Ö16)

“Çocuğun gelişimini takip ettiğimiz için ona göre etkinlikler düzenliyoruz ve gelişimini destekliyoruz. Çocuğu düzenli takip edebilmem ne yapıp yapmadığımı bana gösteriyor.” (Ö18)

Tablo 10.

Çocuğu Tanıma ve Değerlendirmede Portfolyonun Etkileri

Çocuğu Tanıma ve Değerlendirmede Etkileri	f	Kategoriler	f
Etkili Değil	13	Farklı Değerlendirme Araçlarına İhtiyaç Duyma	5
		Amacına Uygun Kullanmama	4
		Objektif Bilgi Verememe	2
		Çocuk Hakkında Yüzeysel Bilgi Verme	2
		Çocuk Hakkında Tutarlı Bilgi Sağlamama	1
Etkili	12	Çocuğun Gelişimi ve Performansı Hakkında Detaylı Bilgi Verme	6
		Süreci Değerlendirebilme	2
		Kanıt Dayalı Olma	2
		Çocuğu Bireysel Olarak Değerlendirebilme	1
		Çocuğun Kendini Değerlendirmesini Sağlama	1
		Öğretmenin Kendini Değerlendirmesini Sağlama	1
		Ailelere Geri Bildirim Verme	1

Tablo 10'a göre, öğretmenler çocuğu tanıma ve değerlendirmede portfolyonun etkisine ilişkin olarak farklı görüşler bildirmişlerdir. Bazı öğretmenler portfolyonun çocuğu tanıma ve değerlendirmede etkili bir araç olduğunu, bazı öğretmenler ise olmadığını belirtmişlerdir. Öğretmenler “Farklı Değerlendirme Araçlarına İhtiyaç Duyma” (f=5), “Amacına Uygun Kullanmama” (f=4), “Objektif Bilgi Verememe” (f=2), “Çocuk Hakkında Yüzeysel Bilgi Verme” (f=2) ve “Çocuk Hakkında Tutarlı Bilgi Sağlamama” (f=1) gibi nedenlerle portfolyonun çocuğu tanıma ve değerlendirmede etkili bir araç olmadığı yönünde görüş bildirmişlerdir. Portfolyonun etkili bir tanıma ve değerlendirme aracı olduğu yönünde görüş bildiren öğretmenler ise “Çocuğun Gelişimi ve Performansı Hakkında Detaylı Bilgi Verme” (f=6), “Süreci Değerlendirebilme” (f=2), “Kanıt Dayalı Olma” (f=2), “Çocuğu Bireysel Olarak Değerlendirebilme” (f=1), “Çocuğun Kendini Değerlendirmesini Sağlama” (f=1), “Öğretmenin Kendini Değerlendirmesini Sağlama” (f=1) ve “Ailelere Geri Bildirim Verme” (f=1) gibi nedenler bildirmişlerdir. Bazı öğretmenlerin verdiği ifadelerle aşağıda yer verilmiştir:

“Kesinlikle. Elinde veri, kanıt oluyor. Veliye gösteriyorum. Gelişimi o da görüyor.” (Ö7)

“Etkili olduğunu düşünmüyorum. Zekâ alanları, çocuğun o anki hali doğru değerlendirmeyi etkiler.” (Ö13)

“Tek başına yeterli değil. Ek olarak başka etkinliklerin yapılması lazım.” (Ö17)

“Çok yeterli değil. Çünkü gerektiği gibi yapılmayabiliyor, öylesine doldurulabiliyor.” (Ö22)

IV. Tema: Öneriler

Araştırmanın IV. teması “öneriler” olarak belirlenmiştir. Bu tema altında öğretmenlerin portfolyoya ilişkin “etkili bir araç olarak kullanma önerileri”, “çocuğu tanıma ve değerlendirmede sürekliliği sağlama önerileri” ve “hizmet içi eğitim önerilerine” yönelik bilgilere yer verilmiştir.

Tablo 11.
Portfolyo Hazırlamaya İlişkin Öneriler

Öneriler	Kategoriler	f
Etkili Bir Araç Olarak Kullanma Önerileri	Portfolyoya Anlamlı Ürün Seçme	7
	Portfolyo İçeriğini Gelişim Alanlarına Göre Oluşturma	5
	Portfolyo İçeriğini Belirli Kriterlere (İlk-Son Ürün, İyi Ürün, İhtiyaçları vb.) Göre Oluşturma	5
	Çocuğu Ürün Seçiminde Özgür Bırakma	5
	Çocuklardan Sık Veri Toplama	4
	Portfolyo İçeriğini Belirli Zaman Aralıklarında Güncelleme	4
	Portfolyoyu Raporlaştırma	2
	Hazır Portfolyo Kullanma	2
	Portfolyoyu İlkokul Öğretmenine Aktarma	1
	Çocuğun Ürünlerine Değer Verme	1
	Aileleri Portfolyo Hazırlamada Etkin Kılma	1
	Gelişim Raporu Hazırlarken Portfolyodan Yararlanma	1
	Portfolyo Dosyasını İlkokul Öğretmenine Verme	16
	E-Portfolyoya Geçiş Yapma	5
Çocuğu Tanıma ve Değerlendirmede Sürekliliği Sağlama Önerileri	Portfolyoyu Raporlaştırma ve Raporu İlkokul Öğretmenine Verme	4
	Portfolyoyu e-Okula Yükleme	3
	Portfolyonun Önemi Hakkında Bilinçlendirme Çalışmaları Yapma	2
	Öğretmenlere Portfolyo Hazırlama Konusunda Eğitim Verme	1
	Portfolyo Dosyasını Rehber Öğretmene Verme	1
	Portfolyo Hazırlamayı Zorunlu Kılma	1
	Portfolyo İçeriği Hazırlama Konulu Eğitim	15
	Portfolyoyu Etkili Kullanma Konulu Eğitim	4
	Çocuğun Gelişimini Gözlemleme Konulu Eğitim	4
	Portfolyodan Anlamlı Sonuçlar Çıkarabilme-Yorumlayabilme Konulu Eğitim	3
Hizmet İçi Eğitim Önerileri	Portfolyo Paylaşım Günü Düzenleme Konulu Eğitim	2
	Çocuğun Becerilerini Ortaya Koyma Konulu Eğitim	1
	Standart Portfolyo Formları Hazırlama Konulu Eğitim	1
	Çocuğu Portfolyoda Etkin Kılma Konulu Eğitim	1
	Aileyi Portfolyoda Etkin Kılma Konulu Eğitim	1

Tablo 11'e göre, Öğretmenler portfolyonun çocuğu tanıma ve değerlendirilmede etkili bir araç olarak kullanımına ilişkin; "Portfolyoya Anlamlı Ürün Seçme" (f=7), "Portfolyo İçeriğini Gelişim Alanlarına Göre Oluşturma" (f=5), "Portfolyo İçeriğini Belirli Kriterlere (İlk-Son Ürün, İyi Ürün, İhtiyaçları vb.) Göre Oluşturma" (f=5), "Çocuğu Ürün Seçiminde Özgür Bırakma" (f=5), "Çocuklardan Sık Veri Toplama" (f=4), "Portfolyo İçeriğini Belirli Zaman Aralıklarında Güncelleme" (f=4), "Portfolyoyu Raporlaştırma" (f=2), "Hazır Portfolyo Kullanma" (f=2), "Portfolyoyu İlkokul Öğretmenine Aktarma" (f=1), "Çocuğun Ürünlerine Değer Verme" (f=1), "Aileleri Portfolyo Hazırlamada Etkin Kılma" (f=1), "Gelişim Raporu Hazırlarken Portfolyodan Yararlanma" (f=1) gibi önerilerde bulunmuşlardır.

Öğretmenler portfolyonun çocuğu tanıma ve değerlendirilmede sürekliliği sağlayabilmesine yönelik olarak "Portfolyo Dosyasını İlkokul Öğretmenine Verme" (f=16), "E-Portfolyoya Geçiş Yapma" (f=5), "Portfolyoyu Raporlaştırma ve Raporu İlkokul Öğretmenine Verme" (f=4), "Portfolyoyu e-Okula Yükleme" (f=3), "Portfolyonun Önemi Hakkında Bilinçlendirme Çalışmaları Yapma" (f=2), "Öğretmenlere Portfolyo Hazırlama Konusunda Eğitim Verme" (f=1), "Portfolyo Dosyasını Rehber Öğretmene Verme" (f=1) ve "Portfolyo Hazırlamayı Zorunlu Kılma" (f=1) gibi öneriler getirmişlerdir.

Öğretmenler hizmet içi eğitim verilmesine yönelik olarak "Portfolyo İçeriği Hazırlama" (f=15), "Portfolyoyu Etkili Kullanma" (f=4), "Çocuğun Gelişimini Gözlemleme" (f=4), "Portfolyodan Anlamlı Sonuçlar Çıkarabilme-Yorumlayabilme" (f=3), "Portfolyo Paylaşım Günü Düzenleme" (f=2), "Çocuğun Becerilerini Ortaya Koyma" (f=1), "Standart Portfolyo Formları Hazırlama" (f=1), "Çocuğu Portfolyoda Etkin Kılma" (f=1) ve "Aileyi Portfolyoda Etkin Kılma" (f=1) gibi konularda eğitim verilmesi gerektiğini bildirmişlerdir. Bazı öğretmenlerin verdiği ifadeler aşağıda yer verilmiştir:

“Öğretmenin elinde veri olmalı. Hazır şablondan örnek alınabilir. İçeriği doldurulmalı. Her öğretmen kendini geliştirmeli. Baştan savma yapmamalı. Portfolyo zorunlu olmalı. İlkokul öğretmenleri okul öncesi öğretmenleriyle iletişim kurarak dosyayı almalı.” (Ö1)

“Portfolyoyu hazırlarken eşit zaman aralıklarıyla hazırlamaya tüm gelişim alanlarındaki etkinliklere yer vermeye dikkat edilmeli. Portfolyonun önemi aileye ve öğretmene anlatılmalı. Bilinç kazandırılmalı” (Ö8)

“Veliye verdiğimiz dosyayı sonraki öğretmenin istemesi gerekir. Veya e-portfolyo kullanılabilir.” (Ö19)

“Portfolyo yorumlamada yeni teknikler konusunda eğitim verilebilir.” (Ö3)

“İçeriğini nasıl geliştirebiliriz, becerilerini daha iyi görebilirim..? Bunlarla ilgili eğitim verilmesi gerekli.” (Ö23)

Tartışma ve Sonuç

Araştırma sonucunda öğretmenlerin portfolyo hazırlamaya ilişkin lisans eğitimi, özel kurs-seminer ve hizmet içi eğitim sürecinde eğitim aldıkları, öğretmenlerin bir kısmının portfolyo hazırlamaya ilişkin herhangi bir eğitim almadıkları görülmüştür. Ayrıca lisans eğitimi sürecinde portfolyoya ilişkin eğitim aldığını belirten öğretmenlerin, aldıkları eğitimi yüzeysel bulmaları dikkat çekicidir. Benzer bir sonuca Zelyurt ve Karakaş'ın (2018) çalışmasında da ulaşılmış, okul öncesi öğretmenlerinin çoğunluğunun lisans eğitimleri süresince portfolyo hakkında yeterince bilgilendirilmedikleri yönünde görüş bildirdikleri görülmüştür. Öğretmenlerin portfolyo değerlendirmeye yönelik bilgi eksikliklerinin olduğu birçok çalışmada ortaya konmuştur (Gözüm, 2008; Kuzu ve Yorulmaz 2007; Korkmaz ve Kaptan, 2003; Özkan, 2015; Sağlam Arslan, Devocioğlu Kaymakçı ve Arslan, 2009; Yaşar, 2010). Ayrıca yapılan araştırmalarda çocuğu tanıma ve değerlendirmede portfolyonun okul öncesi öğretmenleri tarafından daha az tercih edildiği de görülmektedir (Elden, 2019; Gözüm, Güngör ve Özen Altınkaynak, 2021; Yılmaz Topuz ve Erbil Kaya, 2016). Araştırma sonuçları portfolyo eğitimini özel kurs-seminer, hizmet içi eğitim yoluyla alan öğretmenlerin aldıkları eğitimi verimli olarak değerlendirdiklerini göstermiştir. Bu durum var olan bu sorunların hizmet içinde verilebilecek eğitimlerle aşılabileceği düşüncesini güçlendirmektedir.

Araştırmada öğretmenlerin hazırladıkları portfolyo dosyası içerisinde birçok farklı ürünün olduğunu belirttikleri ancak dosya içerisinde çocuk tanıma formu, aileyi tanıma formu ve sanat çalışmalarına daha fazla vurgu yaptıkları görülmüştür. Okul öncesi çocukların portfolyolarının en önemli parçaları gözlem belgeleri, kontrol listeleri, değerlendirme ölçeği, anekdot kayıtları, işitsel ya da görsel kayıtlar ve fotoğraflardır. Dosyaya konulacak fotoğraf veya etkinlik örneklerinin ise diğer dokümanlarla ilgili olması beklenir (Orçan, 2014). Araştırma sonucunda öğretmenlerin portfolyo dosyası içerisinde çocuğa yönelik gözlem belgelerine çok az vurgu yaptıkları, bazı gözleme dayalı araçlara ise (anekdot kaydı, kontrol listesi, rubrik vb.) hiç vurgu yapmadıkları görülmüştür. Okul öncesi öğretmenleriyle yapılan araştırmalarda bazı öğretmenlerin zaman bulamama, kalabalık sınıf ortamı, yorumlamanın zor olması gibi çeşitli nedenlerle gözleme dayalı değerlendirme araçlarını kullanmakta zorluk yaşadıklarını belirttikleri görülmüştür (Alçın ve İnancıcı, 2020; Buldu, 2010; Dilek, 2013; Işık, 2015; Sezer, 2010). Bu duruma sebep olarak öğretmenlerin portfolyo dosyası içerisinde yer alması gereken belgelere ilişkin yeterince bilgi sahibi olmamaları da gösterilebilir. Nitekim Yaşar'ın (2010) araştırmasında da benzer bir sonuca ulaşılmıştır.

Öğretmenlerin portfolyo hazırlarken dikkat ettikleri hususlar incelendiğinde, öğretmenlerin en çok çocuğun gelişimi hakkında bilgi verecek anlamlı çalışmalara yer vermeye dikkat ettikleri görülmüştür. Bununla beraber çocuğun yaş ve gelişim seviyesine göre hazırlama, çocuğun güçlü yönlerine vurgu yapan çalışmalara yer verme, çocuğa özgü çalışmalara yer verme, her gelişim alanından çalışmalara yer verme, çocuğun zayıf yönlerine vurgu yapan çalışmalara yer verme, çocuğun seçtiği çalışmalara yer verme, aile ile yapılan çalışmalara yer verme ve farklı zaman dilimlerinde aynı çalışma örneklerine yer verme öğretmenlerin portfolyo dosyası hazırlarken dikkat ettikleri diğer hususlar arasından yer almaktadır. Trepanier Street, McNair ve Donegan (2001) yaptıkları araştırmada öğretmenlerin portfolyo hazırlarken programın amaçlarını ve çocukların özelliklerini dikkate aldıkları sonucuna ulaşmıştır. Beaty (2018) portfolyo hazırlarken bireye özgü, öğretmen-çocuk ve ailenin aktif

katılıyla oluşturulan, tüm gelişim alanlarından bulgular sunan ve çocuğun güçlü yanlarını vurgulayan portfolyolar hazırlanması gerektiğini belirtmiştir.

Araştırma sonucunda öğretmenlerin portfolyo dosyası hazırlama sürecinde portfolyo dosyasını hazırlama, portfolyoya ürün seçmede çocuğa rehber olma, portfolyoya anlamlı ürün seçme, portfolyo dosyasını-çocuğun gelişimini değerlendirme, çocuğa yönelik gözlem yapma, öz değerlendirme yapma ve portfolyo paylaşım günü düzenleme gibi roller aldıkları görülmüştür. Ayrıca süreç içerisinde öğretmen tarafından verilen etkinlikleri yapma çocukların en fazla aldıkları rol olarak belirlenmiştir. Bunun dışında portfolyoya ürün seçme, öz değerlendirme yapma, portfolyo paylaşım gününde portfolyosunu sunma çocukların aldıkları diğer roller arasındadır. Bununla beraber çocukların portfolyo sürecinde rol almadığını belirten öğretmenler de bulunmaktadır. Portfolyo dosyası hazırlanırken öğretmen ve çocukların değerlendirme sürecine aktif olarak katılmaları beklenir (Chen ve Martin, 2000; Gullo, 2005). Araştırma sonuçları portfolyo hazırlama sürecinde öğretmenlerin oldukça aktif roller alırken, çocukların daha çok öğretmen tarafından verilen etkinlikleri yapma gibi pasif roller aldıklarını göstermektedir. Oysa portfolyo dosyasında sadece öğretmenin başlattığı etkinliklere değil, çocuğun başlattığı etkinliklere de yer vermek gerekir (Işıkoğlu Erdoğan ve Canbeldek, 2017). Portfolyo hazırlama sürecinde çocuğun aktif katılımı portfolyo değerlendirmenin temelini oluşturur (Paulson, Paulson ve Meyer, 1991). Araştırmaya katılan öğretmenler eve gönderilen formları doldurmanın aileler tarafından en sık alınan roller arasında olduğunu belirtmişlerdir. Süreç içerisinde hiç rol almayan ailelerin belirtildiği de görülmüştür. Bu sonuçlar portfolyo hazırlama sürecinde ailelerin oldukça pasif roller aldıkları şeklinde yorumlanabilir. Alaçam ve Olgan (2016) okul öncesi öğretmenlerinin portfolyoları ailelerle paylaştıklarını fakat bu paylaşımı, çocukların ve ailenin aktif olarak sürece katılarak yapmadıklarını belirlemiştir. Bu durum Yaşar'ın (2010) yaptığı araştırma sonucunda olduğu gibi öğretmenlerin portfolyo hazırlama sürecinde öğretmen, çocuk ve ailelerin alması gereken roller hakkında yeterince bilgi sahibi olmadığından kaynaklı olabilir. Bunun yanı sıra Eren'in (2007) araştırmasında portfolyo sürecine aileleri ve çocukları dahil etmenin oldukça zor olduğu öğretmenler tarafından dile getirilmiştir. Oysaki portfolyolarda dönüt verici ve takip edici olarak ailelerin rolü oldukça önemli olarak görülmektedir (Kaptan ve Korkmaz, 2000). Özkan Yıldız ve Yılmaz (2020) çocuğu değerlendirme sürecinde ailelerin daha fazla rol almaları gerektiğini belirtmişlerdir.

Araştırma sonucunda az sayıda öğretmenin portfolyo hazırlama sürecinde zorluk yaşamadığını belirttiği görülmüştür. Öğretmenler çocuğa özgü-bireysel dosya hazırlamanın ve dosya hazırlamanın zaman almasını en çok zorlandıkları durumlar arasında belirtmişlerdir. Portfolyo değerlendirme zaman açısından maliyet gerektiren bir uygulamadır (Kan, 2007; Kutlu, Doğan ve Karakaya, 2008). Nitekim yapılan birçok araştırmada da öğretmenler benzer görüş bildirerek portfolyo hazırlamanın zaman alıcı bir süreç olduğunu belirtmişlerdir (Ağca, 2005; Alçın ve İnanıcı, 2020; Alexander, 2020; Bedir, 2009; Birgin, 2008; Eren, 2007; Işık, 2015; Kayri ve Sünbül Ceberut, 2013; Kurt, 2008; Sezer, 2010; Sırkıntı, 2007). Balcı, Gündoğdu ve Çelik'in (2012) araştırmasında ise okul öncesi öğretmenlerinin portfolyoyu önemli bir değerlendirme aracı olarak gördükleri ancak uygulamada gerçekleştirilebilir bulmadıkları görülmüştür. Kalabalık sınıf ortamı portfolyo hazırlama sürecinde öğretmenlerin karşılaştığı başka bir sorundur. Bu sonuç benzer araştırmalarla desteklenmiştir (Alçın ve İnanıcı, 2020; Bedir, 2009; Işık, 2015; Kurt, 2008). Bazı öğretmenler ise çalışma örneklerini muhafaza etmeyi farklı bir sorun olarak ele almışlardır. Beaty (2018) bu duruma yönelik olarak portfolyoların çok büyük ve ağır olmaması gerektiğini, akordeon tipi açılıp kapanan dosyaların, klasörlerin veya karton kutuların portfolyo dosyaları saklamak için elverişli olabileceğini belirtmiştir. Araştırmaya katılan bazı öğretmenlerin portfolyo hazırlama sürecinde objektif değerlendirme yapmada zorlandıkları görülmüştür. Portfolyo değerlendirmede nesnelligi, güvenilirlik ve geçerliği sağlamanın oldukça güç olduğu alan yazında da belirtilmiştir (Kan, 2007; Karamanoğlu, 2006; Kutlu Doğan ve Karakaya, 2008). Öğretmenler portfolyo hazırlarken aile katılımını sağlama konusunda da zorluk yaşadıklarını belirtmişlerdir. Benzer bir sonuç Birgin'in (2008) araştırmasında da ortaya konmuştur. Turan ve Sakız (2014) portfolyo sürecinde veli toplantıları düzenlenerek ve aileleri bilgilendirici mektuplarla iletişimde bulunularak ailelerin dönüt verici ve takip edici rolü üstlenmelerinin sağlanması gerektiğini belirtmiştir. Beaty (2018) portfolyo sürecine aileleri de dahil etmek için sınıfa gözlem yapmak için aileleri davet etme, evde çocukları gözlemlemeleri için aileleri bilgilendirme veya çocuklarıyla beraber evde bir portfolyo hazırlama konusunda destek olma gibi stratejilerin kullanılabilmesini ve portfolyoların ailelerle yapılan görüşmelerin odak noktası olması gerektiğini belirtmiştir.

Öğretmenler portfolyo hazırlama sürecinde çocukların herhangi bir zorluk yaşamadığını sıklıkla belirtmişlerdir. Buna karşın portfolyoya uygun çalışma örneği seçememe, soyut çalışmalarda zorlanma ve okula düzenli devam etmemenin çocukların portfolyo hazırlama sürecinde yaşadığı zorluklar arasında olduğunun belirtildiği görülmüştür. Çocuğun arkadaşlarıyla kendini kıyaslaması- yetersiz hissetmesi öğretmenler tarafından bildirilen diğer bir sorundur. Alaçam ve Olgan (2016) öğretmenlerle yaptığı çalışmada benzer bir sonuca ulaşmıştır. Ancak portfolyo değerlendirmeyi de kapsayan alternatif ölçme ve değerlendirme yaklaşımları, süreçten çok ürüne odaklanan ve çocuklar üzerinde stres ve endişeye sebep olan geleneksel ölçme değerlendirme yaklaşımlarından bu yönüyle oldukça farklılaşır (Stiggins, 2002). Çocukların portfolyolarındaki ürünlerini kıyaslayarak kendilerini yetersiz hissetmeleri öğretmenlerin portfolyo sürecini etkili ve doğru bir şekilde yönetememelerinden kaynaklı olabilir.

Araştırmada öğretmenlerin hazırlamada zorlandıkları portfolyo içerikleri incelendiğinde gelişim gözlem raporlarının en fazla zorlanılan portfolyo içeriği olduğu görülmüştür. Gözlem raporları portfolyoda yer verilmesi gereken en önemli dokümanlardandır (Deniz Kan, 2007). Mindes'e göre gözleme dayalı bulguların portfolyonun temeli olduğunu belirtmiştir (akt. Beaty, 2018). Benzer şekilde anekdot kayıtları da öğretmenler tarafından zorlanılan dokümanlar arasında belirtilmiştir. Çocukları değerlendirirken özellikle akademik süreçleri doküman haline getirmede en uygun metod anekdot kaydı tutmaktır (Bencik Kangal, 2018). Bunun dışında öğretmenler bilişsel, sosyal ve duygusal, sanatsal ve bilimsel gelişim alanlarında çalışma örneği toplarken ve çocuğa uygun-özgü çalışma örneği seçerken zorlandıklarını belirtmişlerdir. Portfolyo dosyası hazırlarken çocukların her alandaki gelişimini gösteren çalışma örnekleri toplamak önemli bir konudur (Beaty, 2018). Ayrıca öğretmenlerin dosyaya ürün seçerken önceden belirledikleri kriterlere göre ürün seçmeleri (Kan, 2007) ve seçtikleri ürünün çocuğun performansını en iyi yansıtan ürünler olmasına dikkat etmeleri gerekmektedir (Paulson, Paulson ve Meyer, 1991). Araştırma sonucunda portfolyo hazırlama sürecinde zorlanmadığını belirten öğretmenler de olmuştur. Ancak zorlanmadığını belirten öğretmenlerin bu durumun sebebi olarak hazır portfolyo kullanmalarını gerekçe olarak göstermeleri dikkat çekicidir. Hazır portfolyo gibi yapılandırılmış portfolyolar tüm içeriğin öğretmen tarafından şekillendirildiği, çocuklar için çok fazla seçeneğin olmadığı portfolyolardır. Ancak etkili bir portfolyoda çocukların içerik seçimine katılmalarının önemli bir husus olduğu unutulmamalıdır (Jardine, 1996).

Araştırma sürecinde görüşme yapılan birçok öğretmen portfolyodan çocuğa yönelik anlamlı sonuçlar çıkarabildiklerini belirtmişlerdir. Öğretmenler çocuğun yaptığı ürünleri genel olarak inceleyerek, çocuğun ilk ve son yaptığı ürünleri karşılaştırarak, çocuğun her bir gelişim alanına yönelik ürünlerini inceleyerek, çocuğun portfolyoyu sunmasını sağlayarak ve ailenin doldurduğu formları inceleyerek anlamlı sonuçlar çıkarabildiklerini bildirmişlerdir. Portfolyonun amacına ulaşması için sistematik ve anlamlı olması gerekmektedir (Gelfer ve Perkins, 1996). Deniz Kan'ın da (2007) belirttiği üzere portfolyonun özensiz, ölçütsüz bir şekilde hazırlanması onu bir çöp yığını haline getirebilir. Buna karşın bazı öğretmenlerin portfolyodan anlamlı sonuç çıkaramadıklarını ifade ettikleri de görülmüştür.

Araştırma sonucunda öğretmenlerin önemli bir kısmının portfolyo paylaşım günü düzenlemedikleri görülmüştür. Benzer bir bulguya Işık'ın (2015) araştırmasında da ulaşılmış, birçok öğretmenin portfolyo paylaşım günü düzenlemedikleri belirlenmiştir. Özkan'ın (2015) araştırmasında ise ailelerin öğretmenlerden portfolyo paylaşım günü düzenlemelerini bekledikleri görülmüştür. Portfolyonun sunulma aşaması üst düzey zihinsel, sosyal becerileri ve dil becerisini gerektirir. Çocuğun portfolyosunu anne ve babasına anlatması, sürecin en son ve en üst becerisidir (MEB, 2006). Nitekim MEB (2013) okul öncesi eğitim programında eğitim dönemlerinin sonunda ailelerin okula davet edilerek "Portfolyo Paylaşım Günü" düzenlenmesi ve çocukların bu paylaşım gününe katılan aile bireyleriyle kendi gelişim dosyalarındaki çalışmalarını paylaşmaları için rehberlik edilmesi gerektiği belirtilmiştir.

Araştırma sonucunda çocuğun gelişimi hakkında detaylı bilgi sağlamanın, portfolyonun öğretmene olan en önemli katkıları arasında olduğu görülmüştür. Ayrıca çocuğa yönelik bireysel plan hazırlama, çocuğun gelişimini kayıt etme, aileye çocuğun gelişimi hakkında bilgi verme, çok boyutlu değerlendirme sağlama, öz değerlendirme yapma, ileriki öğretim kademelerindeki öğretmenlere bilgi verme, çocuğun ailesi hakkında detaylı bilgi sağlama, çocuğu değerlendirmede sistematik olma, çocuğu değerlendirmede somut veri sağlama, çocuğun ihtiyaçları hakkında bilgi sağlama, çocuğun ilgi-yetenekleri hakkında bilgi sağlama ve eğitimin verimini arttırma öğretmenler tarafından belirtilen diğer katkılar arasındadır. Eren'in (2007) araştırmasında da portfolyonun öğretmenler üzerinde benzer

katkılarının olduğu vurgulanmıştır. Bunun dışında, portfolyo hazırlamanın öğretmene herhangi bir katkı sağlamadığını belirten öğretmenlerin de olduğu görülmüştür. Öğretmenler, çocuğun öz değerlendirme yapmasını sağlamanın portfolyonun çocuğa olan en önemli katkıları arasında olduğunu belirtmişlerdir. Çocuğun kendini ifade etmesini sağlama, özsaygısını geliştirme, karar verme becerisini geliştirme, gelişimini destekleme, sosyal becerilerini geliştirme, özgüvenini geliştirme, sorumluluk duygusunu geliştirme, çocuğa değerli-özel olduğunu hissettirme ve ileriki öğretim kademelerinde yardımcı olmanın portfolyonun çocuklara sağladığı diğer katkılar arasında olduğunu belirttikleri görülmüştür. Portfolyoların çocukların sorumluluk ve özgüven gibi birçok alana katkısının olduğu çeşitli araştırmalarla da ortaya konmuştur (Birgin, 2008; Norman, 1998). Ayrıca portfolyolar çocuğun öz değerlendirme becerilerini geliştirmesi (Bahçeci ve Kuru, 2008; Birgin, 2008; Faber, 2020; Ocak, 2006; Paulson, Paulson ve Mayer, 1991; Seitz ve Bartholomew, 2008; Turan ve Sakız, 2014) ve kendi öğrenmelerini yansıtmaları açısından değerli bir araç olarak görülmektedir (Knauf, 2017; Seitz ve Bartholomew, 2008). Portfolyo sürecinde çocuğa disiplin, sorumluluk ve öz değerlendirme gibi becerileri kazandırmak için çocuğun yapabildiklerine odaklanmak ve sürece mutlaka çocukları da dahil etmek gerekir (Işıkoğlu Erdoğan ve Canbeldek, 2017). Buna karşın bazı öğretmenlerin portfolyonun çocuğa herhangi bir katkısı olmadığını vurgulamaları dikkat çekici bir sonuç olarak açıklanabilir.

Araştırma sonucunda, öğretmenler portfolyonun çocuğu tanıma ve değerlendirmede etkili bir araç olup olmadığı konusunda farklı cevaplar vermişlerdir. Etkili bir araç olduğunu düşünen öğretmenler çocuğun gelişimi ve performansı hakkında detaylı bilgi verme, süreci değerlendirebilme, kanıta dayalı olma, çocuğu bireysel olarak değerlendirebilme, çocuğun kendini değerlendirmesini sağlama, öğretmenin kendini değerlendirmesini sağlama ve ailelere geri bildirim verebilmenin portfolyoyu etkili bir tanıma ve değerlendirme aracı kılan önemli özellikleri arasında olduğunu vurgulamışlardır. Buna karşın bazı öğretmenler farklı değerlendirme araçlarına ihtiyaç duyma, amacına uygun kullanmama, objektif bilgi verememe, çocuk hakkında yüzeysel bilgi verme ve çocuk hakkında tutarlı bilgi sağlamamayı portfolyoyu etkili bir tanıma ve değerlendirme aracı olarak bulmamalarına sebep olarak göstermişlerdir. Kabaş (2007) araştırmasında benzer sonuçlara ulaşarak portfolyoların çocukları değerlendirmede yeterli bir yöntem olmadığı yönünde görüş bildiren öğretmenler olduğunu belirlemiştir. Bazı araştırma sonuçlarında ise okul öncesi öğretmenlerinin portfolyoya ilişkin geliştirdikleri olumsuz inancın portfolyo hazırlama sürecini etkileyen bir unsur olduğu görülmüştür. Zelyurt ve Karakaş'ın (2018) araştırmasında okul öncesi öğretmenlerinin portfolyoyu bir değerlendirme aracı olarak görmediklerinden portfolyo hazırlamayı gereksiz buldukları ve önemsemedikleri, Alexander'ın (2020) araştırmasında ise okul öncesi öğretmenlerinin portfolyo değerlendirmeyi gelişimsel açıdan çocuklar için uygun bulmadıkları sonucuna ulaşılmıştır. Portfolyolarda çocuğun gelişimini ve öğrenme sürecini ortaya koyabilmek için çeşitli değerlendirme araçları ve dokümanlar kullanılır (Beaty, 2018; Deniz Kan, 2007; Nilsen, 1997; Tuğrul, 2003). Bu anlamda portfolyolar, geleneksel değerlendirme yaklaşımlarından farklı alternatif ve çoklu değerlendirmeler sunar (Paulson, Paulson ve Mayer, 1991). Öğretmenlerin portfolyonun etkili bir tanıma ve değerlendirme aracı olmadığı yönündeki inançları ve farklı değerlendirme araçlarına ihtiyaç duyduklarını belirtmeleri, bazı öğretmenlerin de vurguladığı üzere portfolyo hazırlama sürecindeki bilgi eksikliğinden ve portfolyoyu amacı dışında kullanmalarından kaynaklı olabilir.

Öğretmenler portfolyoya anlamlı ürün seçmenin, portfolyo içeriğini gelişim alanlarına göre oluşturmanın, portfolyo içeriğini belirli kriterlere (ilk-son ürün, iyi ürün, ihtiyaçları vb.) göre oluşturmanın, çocuğu ürün seçiminde özgür bırakmanın, çocuklardan sık veri toplamanın, portfolyo içeriğini belirli zaman aralıklarında güncellenmenin, portfolyoyu raporlaştırmanın, hazır portfolyo kullanmanın, portfolyoyu ilkökul öğretmenine aktarmanın, çocuğun ürünlerine değer vermenin, aileleri portfolyo hazırlamada etkin kılmanın ve gelişim raporu hazırlarken portfolyodan yararlanmanın portfolyonun etkili bir tanıma ve değerlendirme aracı olarak kullanılabilmesi için yapılması gerekenler olarak sıralamışlardır. Alaçam ve Olgan'ın (2016) okul öncesi ve ilkökul öğretmenleriyle yaptığı araştırmasında her iki grupta bulunan öğretmenler portfolyoların ilkökul öğretmenlerine ulaşmadığını belirtmişlerdir. Araştırmaya katılan ilkökul öğretmenleri, okul öncesi eğitimde çocuklar için hazırlanan portfolyoların kendilerine ulaştırılmasının yararlı olacağını belirtmişlerdir.

Araştırma sonucunda öğretmenler çocuğu tanıma ve değerlendirmede sürekliliği sağlamak için portfolyo dosyasının ilkökul öğretmenine veya rehber öğretmene verilmesi gerektiği yönünde görüş

bildirmişlerdir. Portfolyolar bir okul yılının başından sonuna doğru ve sınıftan sınıfa devam eden bir süreçtir. Portfolyo değerlendirmesinde çocuklar diğer sınıflara ve okullara doğru ilerledikçe, portfolyo sürecinin devam etmesi ve gelecekteki öğretmenlerinin portfolyolarına katkıda bulunması beklenir (Orçan, 2014). Özkan (2015) araştırmasında, okul öncesi öğretmenlerinin okul öncesi eğitim ile ilkököl arasında çocuklar hakkındaki bilgi kayıtlarının sürekliliğinin olmadığı yönünde görüş bildirmişlerdir. Ayrıca e-portfolyoya geçiş yapılması ve portfolyonun e-okula yüklenmesi araştırma yapılan öğretmenler tarafından ifade edilen diğer önerilerdir. Yapılan araştırmalar, e-portfolyonun eğitim sürecine ve çocukların gelişimine önemli katkıları olduğunu ve geleneksel kâğıt temelli portfolyolara göre depolama, aktif katılım, değerlendirilebilirlik gibi birçok konuda avantajının olduğunu göstermiştir (Aktay, 2011; Barış ve Tosun, 2013; Chang, 2001; Chang, 2013; Chanpet ve Chomsuwan, 2013; Erdemci, 2015). Öğretmenlerin de belirttiği üzere e-portfolyo gibi uygulamaların kullanılması portfolyonun etkili kullanımının önündeki birçok dezavantajı avantaja çevirebilir. Zelyurt ve Karakaş'ın (2018) okul öncesi öğretmenleriyle yaptığı araştırmalarında birçok öğretmenin kalıcı hale gelmesi, üst sınıflara bilgi vermesi, sistemli hale gelmesi vb. nedenlerle portfolyoların e-okula işlenmesi gerektiğini bildirdikleri görülmüştür.

Araştırma sonucunda öğretmenler, portfolyoyla ilişkili olarak birçok konuda eğitime ihtiyaçları oldukları yönünde görüş bildirmişlerdir. Öğretmenler sıklıkla portfolyo içeriği hazırlama konusunda eğitime ihtiyaç duyduklarını belirtmişlerdir. Bunun dışında portfolyoyu etkili kullanma, çocuğun gelişimini gözlemlenme, portfolyodan anlamlı sonuçlar çıkarabilme-yorumlayabilme, portfolyo paylaşım günü düzenleme, çocuğun becerilerini ortaya koyma, standart portfolyo formları hazırlama, çocuğu portfolyoda etkin kılma ve aileyi portfolyoda etkin kılma gibi konular öğretmenlerin ihtiyaç duydukları diğer eğitim konularıdır. Öğretmenlerin portfolyo hazırlama konusunda eğitime ihtiyaç duydukları çeşitli araştırmalarda da ortaya konmuştur (Bedir, 2009; Sırkıntı, 2007).

Öneriler

Araştırma sonuçları doğrultusunda,

- Okul öncesi öğretmenliği lisans programında yer alan çocuğu tanıma ve değerlendirme gibi derslerde portfolyo hazırlamaya ilişkin içeriklerin zenginleştirilmesi, uygulamalı çalışmalara yer verilmesi ve portfolyo hazırlama sürecine ilişkin seçmeli derslerin eklenmesi,
- Öğretmenlere portfolyo hazırlama sürecine ilişkin ihtiyaç duydukları konularda hizmet içi eğitimlerin verilmesi,
- Ailelerin portfolyonun önemine ve çocuklarının portfolyolarına aktif olarak katılımının sağlanmasına yönelik bilinçlendirme çalışmalarının yapılması,
- Benzer araştırmaların farklı örneklem grupları ve farklı araştırma modelleri ile gerçekleştirilmesi önerilebilir.

Etik Beyanname

Bu çalışmada “Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi” kapsamında belirtilen kurallara uyulduğunu ve “Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiğine Aykırı Eylemler” başlığı altında belirtilen eylemlerden hiçbirini gerçekleştirmediğimizi beyan ederiz. Aynı zamanda yazarlar arasında çıkar çatışmasının olmadığını, tüm yazarların çalışmaya katkı sağladığını ve her türlü etik ihlalinde sorumluluğun makale yazarlarına ait olduğunu bildiririz.

Lisans Bilgileri

e-Kafkas Eğitim Araştırmaları Dergisi'nde yayınlanan eserler Creative Commons Atıf ticari olmayan 4.0 uluslar arası lisansı ile lisanslanmıştır.

Copyrights

The works published in the e-Kafkas Journal of Educational Research are licensed under a Creative Common Attribution-Noncommercial 4.0 International License.

Kaynakça

- Ağca, B. (2005). *Ana sınıfı ve ilköğretim birinci kademe öğretmenleri ile yöneticilerinin "portfolyo değerlendirme yöntemi"ne ilişkin görüşleri*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Gaziantep.
- Aktay, S. (2011). *İlköğretimde web tabanlı portfolyo (webfolyo) uygulaması*. (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir.
- Alaçam, N. ve Olgan, R. (2016). Portfolio assessment: does it really give the benefits that it purports to offer? Views of early childhood and first-grade teachers. *Early Child Development and Care*, 186(9), 1505-1519.
- Alexander, K. G. (2020). *Pre-kindergarten and kindergarten teachers' practices and attitudes of the student growth portfolio model in Tennessee*. (Unpublished Doctoral Dissertation). Tennessee State University, TN, US.
- Alçın, Ö. C. ve İnanıcı, M. K. (2020). Müzik öğretmenlerinin ölçme ve değerlendirme sürecine ilişkin görüşlerinin incelenmesi. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 40(2), 727-757.
- Arter, J. A. ve Spandel, V. (1992). Using portfolios of student work in instruction & assessment. *Educational Measurement: Issues & Practice*, 11(1), 36-44.
- Bahçeci, D. ve Kuru, M. (2008). Portfolyo değerlendirmenin üniversite öğrencilerinin öz-yeterlik algısı ve yaşam becerileri üzerine etkisi. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi (KEFAD)*, 9(1), 97-111.
- Balcı, A., Gündoğdu, K. ve Çelik, N. (2012). Okul öncesi eğitim programına ilişkin bir ihtiyaç analizi çalışması. *Adnan Menderes Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 3(1), 10-24.
- Baltacı, A. (2017). Nitel veri analizinde Miles-Huberman modeli. *Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 3(1), 1-14.
- Barış, M. F. ve Tosun, N. (2013). Sosyal ağ ve e-portfolyo entegrasyonu: Facebook örneği. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 2(2), 122-129.
- Beaty, J. J. (2018). *Erken çocuklukta gözlem ve değerlendirme*. (Çev. M. Boz), Ankara: Anı Yayıncılık.
- Bedir, A. (2009). *İlköğretim fen ve teknoloji öğretmenlerinin alternatif değerlendirme yöntemlerinden portfolyoya (öğrenci ürün dosyası) ilişkin görüş ve tutumlarının incelenmesi (Manisa ili, merkez ilçesi ilköğretim okulları örneği)*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Celal Bayar Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Manisa.
- Bencik Kangal, S. (2018). Performans değerlendirmeler ve portfolyo. P. Bayhan (Ed.), *Okul Öncesi dönemde alternatif değerlendirme içinde* (ss.50-57). Ankara: Hedef.
- Birgin, O. (2008). Alternatif bir değerlendirme yöntemi olarak portfolyo değerlendirme uygulamasına ilişkin öğrenci görüşleri. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 6(1), 1-24.
- Bredenkamp, S. (2015). *Erken çocukluk eğitiminde etkili uygulamalar*. (Çev. H. Z. İnan ve T. İnan), Ankara: Nobel.
- Buldu, M. (2010). *Do they walk the talk: an examination of Turkish in-service early childhood teachers' assessment practices*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Orta Doğu Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö.E., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2014). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Pegem.
- Chang, C. C. (2001). Construction and evaluation of a web-based learning portfolio system: An electronic assessment tool. *Innovations in Education and Teaching International*, 38(2), 144-155.
- Chang, C. C. (2013). Using e-portfolios to elevate knowledge amassment among university. *Computers & Education*, 187-195.
- Chanpet, P. ve Chomsuwan, K. (2013). Development and design: e- portfolio on project based learning with assessment system. *International Proceedings of Economics Development and Research*, 60(34), 168-172.
- Chen, Y. ve Martin, M. A. (2000). Using performance assessment and portfolio assessment together in elementary classroom. *Reading Improvement*, 37(1), 32-38.

- Copple, C. ve Bredekamp, S. (2009). *Developmentally appropriate practice in early childhood programs serving children from birth through age 8*. Washington, DC: National Association for the Education of Young Children.
- Deniz Kan, Ü. (2007). Okul öncesi eğitimde değerlendirme aracı olarak portfolyo. *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 27(1), 169-178.
- Dilek, H. (2013). *2006 Okul öncesi eğitim programının değerlendirilmesi*. (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Elden, A. (2019). *Okul öncesi öğretmenlerinin biçimlendirici değerlendirme uygulamaları*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Başkent Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Erdemci, H. (2015). *Mobil portfolyo (m-portfolyo) destekli tam öğrenme modelinin öğrenci başarısı ve internet kullanımına yönelik tutumlarına etkisi*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Fırat Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Elazığ.
- Eren, T. (2007). *"A bridge between home and school" portfolio assessment in early childhood education*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Orta Doğu Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Faber, C. (2020). *Preschool assessment*. (Unpublished Master's Thesis). Northwestern College, Iowa, US.
- Fox, I. (2003). *Learning to learn in the 21st century*. https://www.foxedu.co.nz/wp-content/uploads/2009/10/Ian_Fox-Learning_to_Learn_in_the_21st_Century-2003.pdf adresinden alınmıştır.
- Gelfer, J. I. ve Perkins, P. G. (1996). A model for portfolio assessment in early childhood education programs. *Early Childhood Education Journal*, 24(1), 5-10.
- Gözüm, S. (2008). *İlköğretim 4., 5. ve 6. sınıf fen ve teknoloji derslerinde öğretmen ve öğrencilerinin ürün dosyası (portfolyo) ve içeriğine ilişkin görüşleri*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Selçuk Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Konya.
- Gözüm, A. İ. C., Güngör, S. ve Özen Altunkaynak, S. (2021). Investigation of child assessment in preschool education using nominal focus group technique. *International Online Journal of Educational Sciences*, 13(1), 238-257.
- Gullo, D. F. (2005). *Understanding assessment and evaluation in early childhood education*. NY: Teachers College.
- Hughes, K. ve Gullo, D. (2010). Joyful learning and assessment in kindergarten. *YC Young Children*, 65(3), 57-59.
- Işık, N. E. (2015). *Öğretmenlerin MEB 2013 okul öncesi eğitim programı hakkındaki görüşleri ve programı kullanma durumları*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Işıkoğlu Erdoğan, N. ve Canbeldek, M. (2017). Erken çocukluk eğitiminde ölçme ve değerlendirme. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 17(3), 1306-1327.
- Jardine, A. S. (1996). Key points of the "Authentic assessment portfolio". *Intervention in School and Clinic*, 31(4), 252-253.
- Kabaş, O. (2007). *Portfolyo değerlendirme yönteminin ilköğretim birinci kademedeki uygulanma düzeyi (Sakarya örneği)*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya.
- Kan, A. (2007). Portfolyo değerlendirme. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 32(32), 133-144.
- Kaptan, F. ve Korkmaz, H. (2000). Fen öğretiminde tümel (portfolyo) değerlendirme. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 19, 212-219.
- Karamanoğlu, S. (2006). *İlköğretim öğrencilerinin fen başarılarının değerlendirilmesinde sorgulama programının kullanılması: portfolyo*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Kayri, M. ve Sünbül Ceberut, D. (2013). Sınıf öğretmenlerinin portfolyo kullanımına ilişkin görüşleri. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 10(1), 31-48.
- Kazu, H. ve Yorulmaz, M. (2007, Eylül). *Sınıf öğretmenlerinin portfolyolara ilişkin görüşleri ve uygulamaları*. 16. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi. Tokat, Gaziosmanpaşa Üniversitesi.

- Knauf, H. (2017). Making an impression: Portfolios as instruments of impression management for teachers in early childhood education and care centres. *Early Childhood Education Journal*, 45(4), 481-491.
- Korkmaz, H. ve Kaptan, F. (2003). İlköğretim fen öğretmenlerinin portfolyoların uygulanabilirliğine yönelik güçlükler hakkındaki algıları. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 13, 159-165.
- Kurt, M. (2008). *Bireysel gelişim dosyasına dayalı değerlendirme uygulamalarına ilişkin sınıf öğretmenlerinin görüşleri*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir.
- Kutlu, Ö., Doğan, C. D. ve Karakaya, İ. (2008). *Öğrenci başarısının belirlenmesi: Performansa ve portfolyoya dayalı durum belirleme*. Ankara: Pegem.
- MacIsaac, D. ve Jackson, L. (1994). Assessment processes and outcomes: Portfolio construction. *New Directions for Adult and Continuing Education*, 62, 63-72.
- McAfee, O. ve Leong, D. (2001). *Assessing and guiding young children's development and learning*. New York: Allyn & Bacon.
- MEB. (2006). *36-72 Aylık çocuklar için okul öncesi eğitim programı*. T.C. Milli Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı. İstanbul: Ya-Pa.
- MEB. (2013). *Okul öncesi eğitim programı*. <http://tegm.meb.gov.tr/dosya/okuloncesi/ooprogram.pdf> adresinden alınmıştır.
- Merriam, S. B. (2013). *Nitel araştırma desen ve uygulama için bir rehber*. (Çev. Ed. S. Turan), Ankara: Nobel.
- Miles, M. B. ve Huberman, A. M. (2016). *Nitel veri analizi*. (Çev. S. Akbaba Altun ve A. Ersoy), Ankara: Pegem.
- Mindes, G., Ireton H. ve Mardell-Czudnowski C. (1996). *Assessing young children*. New York: Delmar.
- Nilsen B. (1997). *Week by week plans for observing and recording young children*. New York: Delmar.
- Norman, K. M. (1998). *Investigation of the portfolios as an alternative assessment procedure*. (Unpublished Doctoral Dissertation). The University of Memphis, TN, US.
- Ocak, G. (2006). Ürün seçki dosyaları hakkında öğrenci görüşlerinin değerlendirilmesi (Erzurum il örneği). *Milli Eğitim Bakanlığı Eğitim ve Sosyal Bilimler Dergisi*, 170, 217-230.
- Orçan, M. (2014). Değerlendirme aracı olarak portfolyo. A. Önder (Ed.), *Okul öncesi dönemde çocuklar değerlendirme ve tanıma teknikleri içinde* (ss.191-204). Ankara: Pegem.
- Özen, Y. (2011). Öğrenmede kişisel sorumluluğu artırmaya yönelik bir öğrenme ve değerlendirme yaklaşımı: portfolyo değerlendirme. *Eğitim ve İnsani Bilimler Dergisi: Teori ve Uygulama*, (4), 109-132.
- Özkan, F. (2015). *Okul öncesi eğitimde değerlendirme sürecine yönelik aile-öğretmen görüş ve beklentilerinin incelenmesi*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Hacettepe Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Özkan Yıldız, F ve Yılmaz, A. (2020). Parent-teacher communication and parental expectations in the assessment process in Turkish preschool settings. *Education 3-13*, 1-15. doi: 10.1080/03004279.2020.1861049
- Paulson, F. L, Paulsun, P. ve Meyer (1991). What makes a portfolio? *Educational Leadership*, 48, 60-63.
- Sağlam Arslan, A., Devocioğlu Kaymakçı, Y. ve Arslan, S. (2009). Alternatif ölçme-değerlendirme etkinliklerinde karşılaşılan problemler: Fen ve teknoloji öğretmenleri örneği. *Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 28(1), 1-12.
- Saracho, O. (2015). *Contemporary perspectives on research in assessment and evaluation in early childhood education*. Charlotte, NC: Information Age Publishing.
- Seitz, H. ve Bartholomew, C. (2008). Powerful portfolios for young children. *Early Childhood Education Journal*, 36(1), 63-68.
- Sezer, C. (2010). *Okul öncesi öğretmenlerinin ölçme değerlendirmeyi kullanma düzeylerinin belirlenmesi*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Çanakkale.
- Sırkıntı, A. (2007). *İlköğretimde öğretmenlerin matematik dersinde alternatif değerlendirme tekniği olan "ürün seçki dosyası (portfolyo) hakkında görüşleri*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

- Stiggins, R. J. (2002). Assessment crisis: The absence of assessment for learning. *Phi Delta Kappan*, 83(10), 758-765.
- Topuz, G. Y. ve Kaya, Ö. M. (2016). Okulöncesi eğitim öğretmenlerinin çocukları tanıma ve değerlendirme amaçlı yapılan çalışmalara ilişkin görüşleri. *Anadolu Journal of Educational Sciences International*, 6(1), 27-62.
- Trepanier Street, M. L., McNair, S. ve Donegan, M. M. (2001). The views of teachers on assessment: A comparison of lower and upper elementary teachers. *Journal of Research in Childhood Education*, 15(2), 234-241.
- Tuğrul, B. (2003). Çocuğu tanıma ve değerlendirme M. Sevinç (Ed.), *Erken çocuklukta gelişim ve eğitimde yeni yaklaşımlar* içinde (ss.380-392). İstanbul: Morpa Kültür.
- Tunçeli, H. İ. ve Zembat, R. (2017). Erken çocukluk döneminde gelişimin değerlendirilmesi ve önemi. *Eğitim Kuram ve Uygulama Araştırmaları Dergisi*, 3(3), 1-12.
- Turan, M. A. ve Sakız, G. (2014). Fen ve teknoloji dersinde portfolyo kullanımının öğrenci başarısı ve kalıcılığa etkisi. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 10(3), 48-63.
- Wortham, S. C., Barbour, A. ve Desjean-Perrotta, B. (1998). *Portfolio assessment: a handbook for preschool and elementary educators*. <https://files.eric.ed.gov/fulltext/ED442584.pdf> adresinden alınmıştır.
- Yaşar, B. (2010). *Sınıf öğretmenlerinin portfolyo değerlendirme sürecine ilişkin görüşleri (Balıkesir ili örneği)*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Balıkesir.
- Zelyurt, H. ve Karakaş, B. (2018). Okul öncesi öğretmenlerinin portfolyo değerlendirmeye ilişkin görüşlerinin belirlenmesi. *Electronic Turkish Studies*, 13(11), 1517-1534.

Extended Summary

Portfolios are defined as a collection of work that is systematically collected for the purpose that exhibits children's skills, abilities, effort, progress, and success in one or more fields (Arter & Spandel, 1992; MacIsaac & Jackson, 1994; MEB, 2006; Mindes et al., 1996; Nilsen, 1997; Paulson, Paulson, & Mayer, 1991; Seitz & Bartholomew, 2008; Tuğrul, 2003). Portfolios are seen as a valuable tool for children to reflect on their own learning, to make self-assessment, and to reflect on their own learning (Knauf, 2017; Seitz & Bartholomew, 2008). While preparing a portfolio, the child also improves his / her skills such as eliminating options, making decisions, exemplifying cause-effect relationships in a concrete way, accepting the results of their decisions, and focusing on details (Işıkoğlu Erdoğan & Canbeldek, 2017; MEB 2006). It is seen that pre-school education programs and related regulations impose considerable duties and responsibilities on preschool teachers regarding the process of recognizing and evaluating children. For this reason, it is considered important to evaluate the portfolio preparation process of preschool teachers who are implementers of the program in line with their opinions.

This research was conducted to examine the opinions of preschool teachers about the portfolio. In line with this main purpose, it was aimed to determine the current situation of teachers about preparing a portfolio, how the portfolio application process is, what they think about the effects of the portfolio and their suggestions about the process.

Method

This study, which was conducted to examine the opinions of preschool teachers about the portfolio, was designed in the basic qualitative research model. The study group of the research consisted of 25 pre-school teachers working in preschool education institutions affiliated to Erzurum Provincial Directorate of National Education. The criterion sampling method, one of the purposeful sampling methods, was used in determining the study group. The criterion used in the formation of the study group of the study was determined as the regular preparation of portfolio files for children during the education and training process. The semi-structured interview form prepared by the researchers was used as the data collection tool in the study. Research data were collected by phone call. In analyzing the data, primarily, audio recordings and interview forms were transcribed and converted into written form. The data obtained were analyzed by an inductive method.

Findings

The research findings were collected under four different themes: "current situation", "portfolio application process", "portfolio effects" and "suggestions".

Under the theme of the current situation, it was observed that the teachers received training in the process of "Undergraduate Education" (f=12), "Special Course-Seminar" (f=2), and "In-Service Training" (f=1). While a significant portion of the teachers who stated that they received training on the portfolio during the undergraduate education process found these pieces of training superficial (f=10), the teachers who took the training given during the Special Course-Seminar" and "In-Service Training" process found the training efficient.

The second theme of the research was determined as "portfolio application process". Under this theme, "Child Recognition Form" (f=17), "Art Studies" (f=14), "Family Recognition Form" (f=13), "Work Examples for Each Development Area" (f= 8), "Including Meaningful Studies That Will Give Information About the Development of the Child" (f=7), "Preparing According to the Child's Age and Development Level" (f=6), "Including Studies that Emphasize the Strengths of the Child" (f=5), while teachers were preparing their portfolios. it has been seen as the most important issue. In the process of preparing a portfolio, teachers for themselves "Preparing the Portfolio File" (f=9), "Guiding the Child in Choosing a Product for the Portfolio" (f=7); children "Doing Activities Given by the Teacher" (f=16), "Choosing a Product for the Portfolio" (f=6); Families focused on roles such as "Filling Home Forms" (f=8), "Evaluating the Portfolio File" (f=6). During the portfolio preparation process, teachers learned "Preparing Individual Files for Children" (f=6), "Taking Time" (f=5), "The Need for Continuous

Observation” (f=4); For children, on the other hand, they reported “Not Choosing a Working Sample Suitable for the Portfolio” (f=6) and “Comparing the Child with His Friends” (f=5) as difficulties.

Under the third theme of the research, "portfolio effects" were examined. “Providing Detailed Information About Child Development” (f=20), “Preparing an Individual Plan for the Child” (f=4) the portfolio's teacher "Enabling the Child to Make Self-Assessment" (f=16) and "Making the Child Express Himself" (f=3) were listed among the most important effects on the child. Teachers stated that they did not see the portfolio as an effective recognition and evaluation tool due to reasons such as "Needing Different Assessment Tools" (f=5), "Not Using Appropriately for Purpose" (f=4), and "Not Providing Objective Information" (f=2).

In the fourth theme of the study, the "suggestions" of the teachers were included. For the portfolio to be used as an effective tool, the teachers learned “Choosing a Meaningful Product for the Portfolio” (f=7), “Creating the Portfolio Content According to the Development Areas” (f=5); “Giving the Portfolio File to the Primary School Teacher” (f=16), “Transition to the e-Portfolio” (f=5) to ensure continuity in recognizing and evaluating the child; Regarding the in-service training that can be given, they made suggestions that training should be given on subjects such as “Preparing Portfolio Content” (f=15), “Using Portfolio Effectively” (f=4).

Discussion, Conclusion, and Recommendations

As a result of the research, it was seen that the teachers received training in undergraduate education, special course-seminar, and in-service training for portfolio preparation, and some of the teachers did not receive any training for preparing a portfolio. In addition, it is striking that the teachers who stated that they received training on the portfolio during undergraduate education found their education superficial. In the study, it was observed that teachers stated that there were many different products in the portfolio file they prepared, but they put little emphasis on observation documents for the child, and they did not emphasize some observational tools (anecdotal recording, checklist, rubric, etc.). When the points that teachers pay attention to while preparing a portfolio are examined, it is seen that teachers mostly pay attention to include meaningful studies that will give information about the development of the child. Research results show that while teachers take very active roles in the portfolio preparation process, children mostly take passive roles such as doing activities given by the teacher. According to the results of the research, a small number of teachers have difficulty in preparing the portfolio. Teachers stated that preparing individual and child-specific files and taking time to prepare files were among the most difficult situations. Many teachers interviewed during the research process stated that they could draw meaningful results for the child from the portfolio. In addition, it was observed that a significant number of teachers did not organize a portfolio sharing day. It has been determined that providing detailed information about the development of the child is among the most important contributions of the portfolio to the teacher. The teachers stated that the portfolio file should be given to the primary school teacher or the counselor to ensure continuity in recognizing and evaluating the child. In addition, teachers stated that they needed training on many subjects related to the portfolio. In line with these results, suggestions were made such as enriching the content of portfolio preparation in courses such as recognizing and evaluating the child in the pre-school teacher undergraduate program, including applied studies, adding elective courses related to the portfolio preparation process, and providing teachers with in-service training on the subjects they need regarding the portfolio preparation process.